

Sygn. akt: X C 3194/17 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu X Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca: SSR Katarzyna Malinowska

Protokolant: Martyna Słowik

po rozpoznaniu w dniu 14 grudnia 2017 r. w Toruniu

sprawy z powództwa M. M.

przeciwko (...) S.A. w G.

o ustalenie

I. ustala, iż powódka nie jest obowiązana zapłacić pozwanemu kwoty 1176,05 zł (tysiąc sto siedemdziesiąt sześć złotych pięć groszy) wskazanej w wezwaniu do zapłaty z dnia 31 sierpnia 2015 r. (dotyczy faktur: (...)/1F, (...)/1F, (...)/1F, (...)/1F i opłat za wezwania do zapłaty (...), (...))

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę:

- 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) powiększoną o należny podatek VAT tytułem wynagrodzenia adw. M. W. ustanowionego dla powódki z urzędu;

- 79,09 zł (siedemdziesiąt dziewięć złotych dziewięć groszy) tytułem poniesionych wydatków;

III. nieuiszczonymi kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa

SSR Katarzyna Malinowska

X C 3194/17

UZASADNIENIE

Powódka M. M. 6 października 2015r. wniosła pozew przeciwko (...) spółce akcyjnej w G.. Pismem z dnia 18 lipca 2016 r. (k. 99 akt) żądanie pozwu zostało sprecyzowane w ten sposób, że powódka domagała się ustalenia nieistnienia wymagalnych zobowiązań powódki wobec pozwanej, objętych wezwaniem o zapłatę z 31 sierpnia 2015r.

Pozwana nadto domagała się nakazania pozwanej spółce wydania faktur nr (...) naliczonych w prawidłowy sposób oraz umorzenia odsetek za wezwania zapłaty.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że zgodnie z fakturą o nr (...) zalega na kwotę 1379,76 zł z tytułu rzekomych zaległości. Kwota stanowi pomyłkę, potwierdzoną przez konsultantów pozwanej firmy. Mimo prób wyjaśnienia, kolejne faktury potwierdzały błędne naliczenia.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu wskazano, że strona powodowa nie udowodniła faktów, z których wywodzi skutki prawne, nie wykazała ani zasadności, ani wysokości roszczenia. Operator dokonywał odczytów kontrolnych, które nie stwierdzały nieprawidłowości. Powódka, mimo iż była o tym pouczana, nie wniosła o przekazanie urządzenia pomiarowego do badania laboratoryjnego, nigdy nie kwestionowała też sprawności metrologicznej układu pomiarowo – rozliczeniowego.

Sąd ustalił co następuje :

Powódkę M. M. łączy z pozwaną (...) S.A. w G. umowa, której przedmiotem jest m.in. sprzedaż energii elektrycznej.

Okoliczność bezsporna

Pismem z dnia 31 sierpnia 2015 r. powódka została wezwana do zapłaty kwoty 1176,05 zł. w wezwaniu wskazano, iż pozwana zalega z zapłatą za następujące faktury:

- (...)/1F z dnia 31 stycznia 2015 r. z terminem płatności 20 lutego 2015 r. na kwotę 147,67 zł (k. 8 akt)
- (...)/1F z dnia 31 marca 2015 r. z terminem płatności 27 kwietnia 2015 r. na kwotę 508,97 zł (k. 9 akt)
- (...)/1F z dnia 28 maja 2015 r. z terminem płatności 16 czerwca 2015 r. na kwotę 246,92 zł, (k. 12 akt)
- (...)/1F z dnia 16 lipca 2015 r. z terminem płatności 4 sierpnia 2015 r. na kwotę 203,71 zł (k. 13 akt)

a także, że zobowiązana jest zapłacić po 34,39 zł za dwa wezwania : (...) z 28 maja 2015 r. i (...) z 16 lipca 2015 r.

Dowód: wezwanie k. 30 akt

W dniu 12 maja 2015 r. opłacono fakturę (...) pełną kwotą 270,64 zł a w dniu 7 sierpnia 2015 r. opłacono fakturę (...) pełną kwotą 203,71 zł.

Dowód: wyciąg z rachunku bankowego k. 16 akt

Faktura nr (...) z dnia 31 marca 2015 r. z terminem płatności 27 kwietnia 2015 r. na kwotę 508,97 zł została przez powódkę zakwestionowana. Stan licznika został ustalony na podstawie faktycznego odczytu dokonanego przy demontażu licznika w dniu 11 marca 2015 r. (k. 32 akt)

Dowód: pismo k. 11 akt

Faktura (...) z dnia 28 maja 2015 r. z terminem płatności 16 czerwca 2015 r. na kwotę 246,92 zł obejmuje okres od 31 marca 2015 r. do 15 maja 2015 r. i jak wynika z jej treści zużycie zostało ustalone na podstawie odczytów rzeczywistych. (k. 12v). Tymczasem w dniu 11 marca 2015 r. wstrzymano pozwanej dostawę energii ze stanem licznika (...) i (...) (protokół k. 32 akt), a następnie w dniu 15 maja 2015 r. wznowiono dostawę energii elektrycznej, wskazując stan licznika na (...) i (...) (protokół k. 33 akt)

Pismem z dnia 10 czerwca 2015 r. pozwany poinformował powódkę, iż zlecono odczyt kontrolny licznika nr (...)

Dowód: pismo k. 10 akt, protokół k. 34 akt

Pismem z dnia 15 lipca 2015 r. poinformowano powódkę, iż po przeanalizowaniu pozwany nie stwierdził nieprawidłowości w rozliczeniach pobieranej energii elektrycznej. Nadto powódka została pouczona, że na jej pisemny wniosek może nastąpić odpłatne badanie licznika.

Dowód: pismo k. 26 akt

We wrześniu 2015 r. ponownie dokonano weryfikacji stanów licznika.

Dowód: pismo k. 31 akt

Przedstawiciela przedsiębiorstwa energetycznego dokonywali rzeczywistych odczytów licznika powódki.

Dowód: zestawienie odczytów k. 68 akt

Po 31 sierpnia 2015 r. strony toczyły dalszy spór o prawidłowość naliczania opłat za energię elektryczną i sposobu zaliczania wpłat

Dowód: dokumenty przedłożone przez powódkę a zgromadzone w aktach sprawy pomiędzy k. 173 a 266 akt.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Sąd ustalił stan faktyczny istotny dla sprawy na podstawie dokumentów powołanych powyżej, których prawdziwości żadna ze stron nie kwestionowała. Sąd uznał, iż żaden ze złożonych przez stronę powodową wniosków o przesłuchanie świadków nie ma istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie, dlatego zostały one oddalone w całości.

Zdaniem Sądu powódka ma interes prawny w domaganiu się ustalenia nieistnienia wymagalnych zobowiązań objętych wezwaniem do zapłaty z 31 sierpnia 2015r.

Art. 189 k.p.c. stanowi, że powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

Bezsporne w doktrynie jest stanowisko, że przedmiotem rozstrzygnięcia może być jedynie ustalenie stosunku prawnego lub prawa, a nie ustalenie faktów.

Przyjmuje się jednak, że dopuszczalne jest ustalenie faktu mającego charakter prawotwórczy, jeżeli w istocie zmierza do ustalenia prawa lub stosunku prawnego lub prawa (vide wyrok SN z 25 czerwca 1998r. IIICKN 563/97, publ LEX).

W tym miejscu należy wskazać, że żądanie pozwu w postaci ustalenia nieistnienia wymagalnych zobowiązań jest takim faktem. Powódka dochodzi ustalenia, że pozwany niezasadnie twierdzi, iż posiada zadłużenie wynikające z umowy o dostarczenie energii elektrycznej.

W ocenie Sądu żądanie pozwu ostatecznie sformułowane w piśmie z 18 lipca 2016r. jest faktem prawotwórczym. Uwzględnienie powództwa doprowadziłoby do uznania nieistnienia konkretnego zobowiązania po stronie powódki.

Kolejną kwestią, która należało wziąć pod uwagę było istnienie interesu prawnego w wytoczeniu powództwa.

Zdaniem sądu powódka taki interes posiada, skoro pozwana spółka do tej pory nie pozwała jej o zapłatę, nie ma więc możliwości, aby podniosła argumenty przeciwko twierdzeniom pozwanej w innym postępowaniu.

Na uwagę zasługuje wyrok Sądu Apelacyjnego w W.z 13 stycznia 2017r. I ACa 2033/15 (Lex online), w którym wskazano, że interes prawny zachodzi, jeżeli sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości.

Przechodząc do istoty sprawy Sąd uznał, że zobowiązanie wynikające z faktury (...) zostało spełnione w dniu 12 maja 2015 r. a wynikające z faktury (...) zostało spełnione w dniu 7 sierpnia 2015 r. Okoliczność tę wykazała powódka przedstawiając wyciąg z rachunku bankowego. W odpowiedzi na to twierdzenie powódki pozwany wskazał, iż dokonane wpłaty zostały zaliczone na najdalej wymagalne należności.

W tym miejscu przypomnieć należy art. 451 kc, który stanowi:

§ 1. Dłużnik mający względem tego samego wierzyciela kilka długów tego samego rodzaju może przy spełnieniu świadczenia wskazać, który dług chce zaspokoić. Jednakże to, co przypada na poczet danego długu, wierzyciel może przede wszystkim zaliczyć na związane z tym długiem zaległe należności uboczne oraz na zalegające świadczenia główne.

§ 2. Jeżeli dłużnik nie wskazał, który z kilku długów chce zaspokoić, a przyjął pokwitowanie, w którym wierzyciel zaliczył otrzymane świadczenie na poczet jednego z tych długów, dłużnik nie może już żądać zaliczenia na poczet innego długu.

§ 3. W braku oświadczenia dłużnika lub wierzyciela spełnione świadczenie zalicza się przede wszystkim na poczet długu wymagalnego, a jeżeli jest kilka długów wymagalnych - na poczet najdawniej wymagalnego.

Odnosząc tą regulację do niniejszej sprawy wskazać, należy, iż powódka wprost i wyraźnie wskazała w poleceniu zapłaty numer faktury, którą chce zapłacić, a pozwany był tym związany. Owszem mógł zaliczyć wpłatę najpierw na poczet należności ubocznych wynikających z niezapłacenia w terminie danej faktury, jednak winien to w niniejszym postępowaniu szczegółowo wykazać. Pozwany powoływał się na okoliczność, iż strony umówiły się, że niezależnie od wskazania, którą fakturę odbiorca opłaca, przedsiębiorca ma prawo zarachować wpłatę na najdalej wymagalny dług. Jednak pozwany nie przedstawił sądowi stosownych zapisów umownych łączących strony, czy też może stosownych zapisów regulaminów zaakceptowanych przez powódkę.

Sąd odmówił mocy dowodowej zestawieniu przedłożonemu przez pozwanego znajdującego się na k. 67 akt, z uwagi na jego nieczytelność i brak możliwości odniesienia zawartych tam zapisów do kwestii spornych rozstrzyganych w niniejszym postępowaniu.

W dalszej kolejności wskazać należy, iż Sąd uznał, że to na pozwanym ciążył obowiązek udowodnienia, iż zasadnie obciążono powódkę kwotą po 34,39 zł za dwa wezwania do zapłaty. W aktach sprawy faktycznie znajdują się wezwania do zapłaty opisane w dokumencie z dnia 31 sierpnia 2015 r. (nr (...) z 28 maja 2015 r. i nr (...) z 16 lipca 2015 r.), jednak z żadnego z dowodów przeprowadzonych w toku postępowania nie wynika, że pozwany miał prawo obciążyć powódkę opłatą za wezwanie właśnie w takiej wysokości.

Do rozważenia pozostło jeszcze, czy w okolicznościach ustalonych w sprawie powódka obowiązana jest do zapłaty kwoty 509,97 zł wynikająca z faktury nr (...) z dnia 31 marca 2015 r. i kwoty 246,92 zł wynikająca z faktury nr (...) z dnia 28 maja 2015 r.

Sąd uznał, iż zasadność obciążenia powódki tymi kwotami budzi bardzo duże wątpliwości.

Faktura nr (...) została przez powódkę zakwestionowana. Stan licznika został ustalony na podstawie faktycznego odczytu dokonanego przy demontażu licznika w dniu 11 marca 2015 r. (k. 32 akt). Następna faktura nr (...) z dnia 28 maja 2015 r. obejmuje okres od 31 marca 2015 r. do 15 maja 2015 r. i jak wynika z jej treści zużycie zostało ustalone na podstawie odczytów rzeczywistych. (k. 12v). Tymczasem w dniu 11 marca 2015 r. wstrzymano pozwanej dostawę energii ze stanem licznika (...) i (...) (protokół k. 32 akt), a następnie w dniu 15 maja 2015 r. wznowiono dostawę energii elektrycznej, wskazując stan licznika na (...) i (...) (protokół k. 33 akt). Faktycznie później zlecono odczyt kontrolny licznika (pismo k. 10 akt, protokół k. 34 akt), jednak pozwany nie stwierdził nieprawidłowości w rozliczeniach pobieranej energii elektrycznej. Nadto powódka została pouczona, że na jej pisemny wniosek może nastąpić odpłatne badanie licznika.

Z powołanych faktów wynika, że wszystkie stany liczników w omawianym okresie były odczytami rzeczywistymi i nie obciążano powódki za szacunkowo ustalone zużycie energii. Ponadto wynika, z tego, iż rzeczywiste odczyty licznika wskazywały, że licznik naliczał zużycie energii w czasie, gdy powódka była jej pozbawiona. W wątpliwość poddaje to w takim razie prawidłowość odczytu bądź prawidłowość działania licznika. Powódka nie zdecydowała się na żądanie badania licznika na swój koszt – bowiem nie było jej na to stać. Jednak w takich okolicznościach to na profesjonalistcie – przedsiębiorstwie energetycznym spoczywa – po pierwsze obowiązek dbania o prawidłowość w działaniu liczników i

rzetelność osób dokonujących odczyty, a w ramach obowiązku procesowego – wyjaśnienia sądowi takich wątpliwości. Pozwany wprawdzie wskazywał, iż te rozbieżności wynikają z niezrozumienia przez Sąd i powódkę zasad obciążania odbiorcy opłatą za szacunkowe zużycie energii – jednak takie okoliczności nie miały w niniejszym przypadku miejsca. Powódka była obciążana opłatami na podstawie wyłącznie rzeczywistych odczytów.

Mając powyższe na względzie Sąd uznał, iż nie istnieje obowiązek zapłaty przez powódkę faktury (...) z dnia 28 maja 2015 r., bowiem w okresie w niej wskazanym pozwana nie świadczyła usługi powódce, a także nie istnieje obowiązek zapłaty faktury nr (...), która została przez powódkę zakwestionowana, bowiem zużycie energii zostało ustalone na podstawie stanu licznika odczytanego w czasie, gdy w sposób oczywisty – w świetle zgromadzonego materiału dowodowego – istniały nieprawidłowości przy odczytach licznika lub w jego działaniu.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc. Na zsządzone koszty składa się wynagrodzenie pełnomocnika ustanowionego z urzędu w kwocie 180 zł powiększone o podatek VAT oraz wydatki poniesione przez powódkę w łącznej kwocie 79,09 zł. Na tą kwotę składa się 60 zł opłaty za wydanie wyciągu z rachunku bankowego oraz 19,09 zł kosztów sporządzenia kserokopii (paragony k. 35, 233, 239, 249, 269 akt).

SSR Katarzyna Malinowska